

Abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII ème ANNÉE

1 Août 1928 No. 257

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمانہ : سنلکی [24 نسخہ]

تورکیا ایچون 2 بچق، خارج ایچون
3 بچق، اعلا کاغذلیسی 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ثہوی »

تلفون : استانبول 865

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو 257 - 1 آغستوس 1928

آرقاداشمز حسين كاظم قدری بك (اجتهاد) صحیفه لرنده
زراعی و بك قیمتلی مقاله لريله مكملأ ایضاح ایتشدرد . (مصر) ده
« قطره » دنیلن بوبار اثر ، (مصر) ه تخمین ایدیه
مه به جك درجه ده منافع تأمین ایتكده در . باراژلرك
طوبلادینی عظیم صو مقداری حقیقه بر فكر ویرمك
ایچون قاضی كویك صوینی تأمین ایدن المالی صوینی
باراژینك سنوی تقریباً 2 یچق میلیون متره مكعی یاغمور
صوینی طوبلادینی سوبله مك كافی در . خلاصه كلام بزم
ایچون طبیعت بتون اسباب رفاه و ثروتی ویرمشدرد آنجا
علی الدوام (شیخ سعدی) بك

ابرو باد و مه و خورشید فلك دركارد ،

تا توانی بكف آری تو بغفلت نخوری .

یعنی بولوت ، روزكار ، آی ، كونش چالیشیورلرك
سنگ لكه اكك كیرسین ، فقط غفلتكدن آچ قالیورسك
مألنده اولان ستمنه مستحق قالماقده یز .

متفكرلرك ، محررلرك ، شاعرلرك ، ادیبلرك ،
معلملرك حاصلی دماغلرینك طرز فعالیتی كندیلرینه
ارشاد وظیفه سی ویرمش اولانلرك یاپاجانی براروا واسقا
ایشی واردرد : بواروا واسقا عملیه سی خلقك دماغلرنده
یاپیلجاق در وبونك نتیجه سی یاغموره آرتق « رحمت »
دیمه به جك قدرتی و منور برذهنیت اولاجا قدر .

22 تموز 1928 یقه جیق عبد الله جودت

(اقوام المسالك في معرفة احوال الممالك) آدیله ترجمه
ایدیلش اولان فرانسزجه کتابنده یازیور .

(أوروبا) بك و (آمریکا) بك كویلولری كوی
بانقه لر (زراعی قوثوبه راتیف) لر ، آفات سماوییه
قارشى سیغورطه لر وجوده كتیر مشلردرد . كوی بانقه لرنده كی
سرمایه كویلونكدر ؛ كویلو پارهیه احتیاجی اولدیغی وقت
پاره یی كندی بانقه سندن آلیر فالضی ده كندی كندیسنه
ویرمش اولور . صوكره بو بانقه لر كویك اروا واسقا
وامثالی ایشلرینی درعه ده ایدرلر ، كوپرولرینی یاپارلر ،
یوللرینی آچارلر ، استحصالاتك اخراجنه یاردم ایدرلر ؛
سیل ، فورطونه ، یاغین کیی آفات قارشى سیغورطه لره
ویریلن پریم لرك جزئی برشی در ؛ فقط بوسایه ده در ، كه بو
مصابدن رینه اوغرایان كویلونك الی بوكرنده قالماز .
بو مؤسسهلری وجوده كتیرن دولت دكل كویلونك
كندیسیدر . كویلونك كندی اولادلریدر . اروا مسئله سی
یاغمور جلب ایتك و یاغمورك صولرینی ضبط واستثمار
ایتك مسئله سنه ارجاع اولونه بیلیر . معلوم در ، كه آوسترالیا ،
تروپیکال برقطه ارضدر ، اوراده صیره ایله برقچ سنه
یاغمورك یاغمدیغی واقع اولور . فقط یاغان سنه لرك
یاغمورلرینك صوینك بر دامله سی ضایع ایدیلز : باراژلر
بونلری حفظ ایدر ، یاغمورسز سنه لر ایچون صاقلار .
یاغموری اورمانلر جلب وادامه ایدر . بومسئله یی فاضل

معری (ابو العلاء)

رسالة الففران (الهی قومه دیا)

— 6 —

منیه لر منقرض اولان جرهم عاد قبیله سندن مکیه كن برهیئت
مخصوصه یی شرق وچانی ایل اكلندیرمش ایدی . هیئت مغنیه لر
ایله ذوق وصفایه دالیدیغدن كلرندن مقصد اولان بیتی طوافه
والله نیاز و تضرعه وقت بوله ماش و بونلر اكلنجه ایله وقت
کثیر بر ایکن قبیله لری محو وهلاك اولمشدی .

شیخ (ابن الفارح) : ایکی جاریه لك اسمنی ایشیدیرایشیمز :

— بونلر مطلقا بورایه كلیدرلر ، دیر .

جرادتین نامنده کی مغنیه لر

اوصره ده جماعتدن بری برسورو مغنیه کلدیکنی کورمرك :

— جرادتینك جنتك اوتكی اوچنده بونلرلی شایان

حیرتدر ، دیر .

[جرادتین ، یعنی ایکی چكره عمرلرك اساطیر دورلرنده

بیوك بر شهرت قازانان ایکی مغنیه اطلاق اولنان اسمدر . بو

تسکین ایدر . فقط قالان کیکر، اتلر اوآنده تکرار جانلی ، نظرربا برطاووس اولور . جماعت هپ برآغیزدن شو آیتلری ترتیل ایدرلر :

« کیکلری چورومش برحاله ایکن دیرلن اللهک اسمی مبارک ومقدس اولسون . هانیا ابراهیم دیمشدی : [ای رب ! اولولری نصل دیریلندیکی بکا کوستر] . الله دیدی : [سن حالا ایمان ایتیمورمیسک ؟] ابراهیم دیدی : [ایمان ایدیورم . فقط ایسترم که قلم قناعت کتیرسین] . الله دیدی : [درت قوش آل . کتیر ، اوللری یا . چه پارچه یاپ . هرطاغک اوزربنه برپارچه قوی . صوکره اوللری چاغیر . قوشوب یانکه کله جک لردر . بیل که اللهک قدرتی هر قدر تک فوقنده در . هر نه یاپارسه حکمتله یاپار . » تبارک الله ! قدرته پایان اولمایان الله !

ابن القارحک ایکی حوریه ایله محاوره سی

(ابن القارح) بر آراتلی ایکی حوریه ایله یالکیزجه ، اوطورور ، قونوشمغه باشلار . حوریه لک کوزلکی اونک کوزلرینی قلماشدیر بر . اوقدر کوزل ، او درجه جاذبه دار ! (ابن القارح) عشق ومفتونیت ایله :

— امرؤ القیس ! یزیک که هلاک اولدک ! دیه باغیر .

صوکره حوریه لره خطاباده :

— سزی کورونجه او پیر شمراک :

« عادتک وجه ایله ده اول (ام الحویرث) ه وقومشوسی (ام الرباب) ه مأسل طاغنده نصل عاشق اولدک ایسه بوکاده اویله جه عاشق ومفتون اولدک . اوللر نره یه کیتسه لردی سانکه صبا نسیم لطیفی قارائقیل قوقوسیه اسبور کبی هر طرفه معطر قوقولر نشر ایدرلردی : »

کدأبک من ام الحویرث قبلها وجارتها ام الرباب بمأسل اذا قامتا تضرع المسک منهما نسیم الصبا جماعت بریا القرئیل

بیتلری خاطریه کلدی . فقط هیات ! اونک سودکلری سزک یانکیزده هیچ صایلیر . دنیانک بر دقیقه سی قدر سزکله اوطوروب صحبت ایتک اونک باباسنک ، دده سنک سلطنتندن ، بتون عرب پادشاهلقلردن دها قیمتلی در .

(ابن القارح) بوسوزلری سوله دکن صوکره حوریه لردن برینی آغزندن اوپر . صوکره ده شوسوزلری سویلر :

— زوالی امرؤ القیس ! شمدی اونک کیکلری جهنمده آتشده یانار ایکن بن بوراده اونک شعرینی سویلیورمها !

حوریه بوسوزلر اوزربنه کولمکه باشلار . (ابن القارح) صوراره :

— نه دن کولیورسکز ؟

— اللهک بکا احسان ایتدیکی نعمتدن طولای ! بنم کیم اولدیغی بیلورمیسکز ؟

— متقیلره مکافات اولقی اوزره اللهک یاراتدینی ، یاقوت

وهرجان کی دیدیکی جنت حوریه لردن دکلیسکز ؟

— اوت ، اللهک نعمتی ایله اویله ییم . آنجیق او بر دنیا

خدمه دن بری بریدیخی دوه یه بینه رک پاک اوزاق بریده بولونالربنه رغماً بر لحظه ده یانلربنه واربر . مغنیه لر ایکی هجینه پینرلر ، شمشک سرعتیله ضیافت یرینه کلیرلر .

شیخ (ابن القارح) اوللری اکرام واعزاز ایله قارشیلادکن صوکره صورار :

— ضالانده وقت کپیردکن صوکره رحمت اونه نصل کیره بیلدیکز ؟

مغنیه لر جواب ویریرلر :

— توبه بزه مقدر اولش ایلی . پیغمبرلک دینه تابع اوله رق وفات ایلدک . صوکره لاهوتی برسس ایله ترغه باشلارلر .

ایشیدنلر هپ نشئه یه غرق اولورلر . مؤمنلری وتوبه ایدنلری رنج ومشت دنیا سندن قورتاروب نعم وسعادت دنیا سینه نقل وایصال ایدن اللهه حمد و ثنا ایدرلر .

حوریلرک رقصی

او صره ده شیخ (ابن القارح) عربجه ده عروضی وضع ایدن وجماعتک ایچنده بولان (خلیل بن احمد) ک رقصه یاریان برقاق بیتتی خاطریه کتیریر . جانی رقص کورمه یی آرزو ایدر . الله کمال لطف وحکمتدن درحال برجوز آغاجی یارادر . آغاج هان دال بوداق سالار . اللهدن باشقه هیچ بر کیمسه نک صایامایه جی درجه ده حدسز ، حسابسز جوز باغلار . آغاج سیلکیتیر . بتون او جوزلر یه دوشر . دوشمکه برابر بر آنده هر جوزدن غایت کوزل ، مزین ومعطر درت حوری چیقار . هپ بردن (خلیل) ک بیتلرینی تفتی ، مجتمعا ومنفردا رقص ایتکه باشلارلر . اوله سحرکارانه برمنظره عرض ایدرلر که قلماً توصیف ایتک قابل دکلدلر . جنتک هر طرفی آهنگدن ، رقصدن مهتر اولور .

شیخ (ابن القارح) بو بیتلرک کیمک اولدیغی (خلیل) ه صورار .

(خلیل) بیلیمورم دیر .

(ابن القارح) — بز اوته کی دنیاده بو بیتلر سنک در ، دیه بیلوردک .

خلیل — هیچ خاطر لایه مایورم . مع ذلک بنم اولماسی ده ممکندر .

ابن القارح — بولوندیغک عصرده عربلرک الکذ کیسی ،

اک قوتلی حافظه لیمی ایکن بو قدر اونونقلیق نصل اولور ؟

خلیل — صراطدن کچمک او قدر مدهش بر شی درکه

انسانک حافظه سنده نه وار ایسه آلوب کوتورور .

جنت طاووسی

او اثناده بر جنت طاووسی اورادن کچر . کوزلکی

هرکسک کوزلرینی قلماشدیر بر . مشهور لسان علماسندن (ابو

عبیده) نک جانی سرکه لی طاووس اتی یمک ایستر . درحال

طاووس یمک اولور . بر آلتون تپسی ایچنده کندیسنه تقدیم

اولنور . (ابو عبیده) طاووسدن ییه بیلدیکی قدر بیوب اشتها سنی

ابن القارح کمال تعجب ایله:

— اوتەکی دنیاده بولونمایان حوربلر نره دهر ؟ اونلری
دیگر لرندن فصل تفریق ایتلیدر ؟
— احوالده بتمله برابر کل .

(ابن القارح) ملک آرقه سندن کیدر . کنه وحقیقتی
اللهن باشقه کیمسه نك بیلمدیکی باغچه لره واریرلر . ملک :
— یومیوه لر دن بر میوه آلوب قیر ، بو آغاجلره حوری
آغاجلری دیرلر .

(ابن القارح) بر آیوا ویا بر نار ویا بر الما ویا سائر
بر میوه آلیر . قیرار ، آهو کوزلی ، پارلاق ، نظرربا بر حوریه
چیقیریر . حوریه هان صوراره :
— ای اللهک قولی ! سن کیمسک ؟
ابن القارح — فلانک اوغلی فلانم .

حوریه — الله طرفندن دنیا یارادلامدن درت بیک سنه
اولدن بری سنکله ملاقی اولق امید ییله بکله یوردم .
بونک اوزرینه (ابن القارح) هر شیشه قادر اولان اللهه
تعظیماً سجده یه قاپانه رق :

— بو ، حدیث شریفده تبشیر بویورولمشدی : « مؤمن
قولرم ایچون هیچ بر کوزک کورمه مدیکی مکافاتلر حاضرلادم .
بیلدیککن شیلر اونلره کوره اهمیتی حائر دکدر » دیر .

(ابن القارح) سجده یه قاپانه ش ایکن حوریه نك
— کوزللكده بر خارقه اولقله برابر — بر آز ضعیف اولدیغنی
خاطرینه کتیریر . فقط سجده دن هنوز باشنی قالدیریر قالدیرماز
حوریه نك شیشمانلادیغنی ، فالجه سنك خاطری صاییلر درجه ده
بویودیکنی کورور . (ابن القارح) اللهک قدرت وعظمتندن
وله وحیره دوشر :

— کوزللك نوری صاچان قادینلره نور احسان ایدن ، ای
قوللرینی مهادرینه ادریرن ، عقله حیرت ووله ویرنجی معجزه لر
کوسترن الله ! بو حوریه نك فالجه سنی کوچولت ، نیازنده بولنور .
کندیسنه شو جواب کلیر :

— بوجاریه یی ایستدیکک شکده تکیون ایتکده مخیرسک .
(ابن القارح) یالکن آرزو ایله اکتفا ایدر .

[دوام ایدیله جک]

(حدونه) اسمی ایله معروف ایدم . حلبده (باب العراق) ده
اقامت ایدیوردم . بابام دکرمنجی ایدی . براسکیجی بتمله اوله ندی .
فقط ازدواجی متعاقب آغزم قوقوبور دیبه بنی بوشادی . حلبک
اک چیرکین قادینلرندن ایدم . بن بو حال وموقعی آکلاینجیه
زهده وعبادت طریقه نه سالوک ایتدم . ایپلک اورمکله کیمینیر ،
سائر وقتلری عبادته حصر ایدردم . ایشته اونک مکافات اوله رق
بو سعاده نائل اولدم .

دیگر حوریه (ابن القارح) ه خطاباً :
— بنده کیم اولدیغمی بیلورمیسکنز ؟ بز بغدادده حافظ
کتب (ابو منصور محمد بن علی) زماننده دارالعلم کتبخانه سنده
خدمت ایدن قره توفیقم . مستسخلره کتاب چیقاروب ویریردم .
(ابن القارح) :

— لا اله الا الله ! سیم سیاه برزنجی جاریه ایکن شمدی
کافوردن ده ا بیاض اولمشسک ! او یله می ؟
حوریه — بوندن تعجب ایدم جک نه وار ! شاعر ،
مخلوقلر حقنده :

« اونک نورندن بر خردل مثقالی بالجه سیاهیلره کچسه
سیاهیلر بام بیاض کسیلرلردی » :
لو ان من نوره مثقال خردلة في السود کلهم لابیض السو
دیوردی . سیاهی بیاض یاقی اللهک قدرته کوره
بر شیمیدر ؟

حوریلرک باغچه لری

او صرده بر ملک اورادن کچر . (ابن القارح) ملک
طور دورهرق :

— ای اللهک قولی ! کوزل کوزلی حوریلر حقنده بکا
معلومات ویر . قرآن کریمده اونلر حقنده : « صاغ طرفده
موقع آلهجق ناجیلر ایچون اونلری پک کوزل یاراتدق . اونلری
قیز اوغلان قیز قیلدق . اونلری زوجلرینه محب وصادق هپ
بر یاشده خلق ایتدک » دتیلیمورمی ؟ دیر .
ملک :

— اونلر ایکی نوعدر . بر نوعی الله جنتده یاراتمشدر .
باشقه برلری بیلملر . دیگرینی پایدقلمی اعمال صالحه نك مکافات
اوله رق الله اوتەکی دنیادن جنته نقل ایتمشدر .